

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE BAKKERSLAAN TE RUNKST (HASSELT) (PROV. LIMBURG)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 813

Rapport opgemaakt door: Griet Beldé

Kontichsesteenweg 38
2630 Aartselaar

november 2018

Dossiernr.: 23777 (intern)
Projectcode: 2018J205 (OE)

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Bakkerslaan, te Runkst (Hasselt) (prov. Limburg).

Auteur

Griet Beldé

Projectnummer

- 23777 (intern)
- 2018J205 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en datum

Aartselaar, november 2018

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 813

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template

Versies		
Versie	Datum	Status
v0	29/11/2018	Interne draft
v1	14/11/2018	Externe draft
v2	15/11/2018	Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Anouk Van der Kelen
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Anouk Van der Kelen
General Director	Patrick Hambach

INHOUD

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	6
1 INLEIDING.....	6
2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS.....	9
3 GEMOTIVEERD ADVIES	10
4 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING.....	12

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Luchtfoto (middenschalige winteropnamen, kleur, 2017) met aanduiding van het studiegebied	7
Figuur 2: Het studiegebied weergegeven op het GRB met aanduiding van de kadastrale gegevens.....	7
Figuur 3: Recente orthofoto met aanduiding zone bodemingreep	8

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

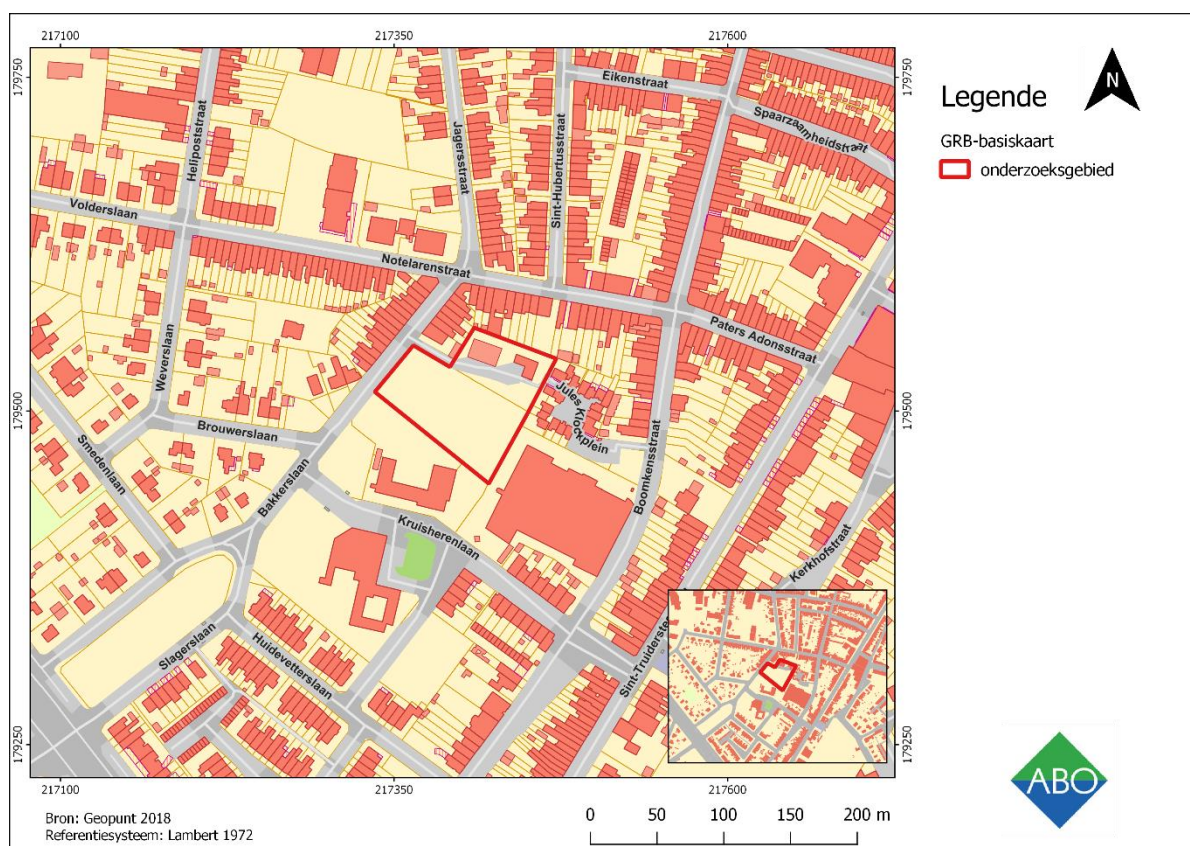
1 INLEIDING

Deze archeologienota kwam tot stand naar aanleiding van een nieuwbouwproject ten behoeve van een jeugdhuis op percelen 517T, 519V9, 519W9. De twee bestaande gebouwen en aansluitende wegverharding op percelen 519V9 en 519W9 zullen worden afgebroken. De bestaande groenaanleg blijft behouden en er zullen geen niveauwijzigingen op de percelen uitgevoerd worden. Het onderzoeksgebied ligt buiten een archeologische zone. Het onderzoeksgebied bevindt zich buiten de vastgestelde zones waar geen archeologische resten meer te verwachten zijn (GGA). De geplande werken brengen een ingreep in de bodem met zich mee. Omdat de totale oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de (ca. 8.308 m²) de 3000 m² overschrijdt en de ingreep in de bodem (1.402 m²) groter is dan 1000 m² moet er, in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1 Onroerend Erfgoeddecreet).

Het bureauonderzoek kon onvoldoende uitsluitsel bieden omtrent de aan- of afwezigheid van archeologische resten ter hoogte van een gedeelte van het onderzoeksgebied, meer bepaald ter hoogte van perceel 517T. Aangezien het onderzoeksgebied gunstig gelegen is op een heuvelrug langs een rivier en uit de historische kaarten bleek dat het perceel sinds de 18de eeuw onbebouwd is gebleven bestaat de kans dat potentiële archeologische resten bewaard zijn gebleven. Doch het onderzoeksterrein is gekarteerd als een OB-bodem waardoor het onduidelijk was of de bodem al dan niet verstoord is en wat de omvang en diepte van deze verstoring is. Om hierover uitsluitsel te krijgen werden er op perceel 517T, daar waar de bodemingreep zal plaats vinden, controleboringen uitgevoerd.

Figuur 1: Luchtfoto (middenschalige winteropnamen, kleur, 2017) met aanduiding van het studiegebied

Figuur 2: Het studiegebied weergegeven op het GRB met aanduiding van de kadastrale gegevens

Figuur 3: Recente orthofoto met aanduiding zone bodemingreep

2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	2018G207
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	
- Straat + nr.:	Bakkerslaan z.n.
- Postcode :	3500
- Fusiegemeente :	Hasselt
- Land :	België
Lambert72 coördinaten (EPSG:31370)	Bounding Box: xMin, Ymin: 217 335,90m – 179 514,97 m xMax, YMax:217 470,25 – 179 539,46 m
Kadaster	
- Gemeente :	Hasselt
- Afdeling :	5
- Sectie :	F
- Percelen :	517T, 519V9, 519W9
Onderzoekstermijn	november 2018
Thesauri	Bureauonderzoek, Runkst, Hasselt, steentijd, middeleeuwen, vochtige zandleem, Demervallei

3 GEMOTIVEERD ADVIES

Op basis van de landschappelijke, archeologische en historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de aard en ouderdom van het archeologische potentieel ter hoogte van het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied bevindt zich volledig buiten een voorlopig beschermde archeologische site, alsook buiten een vastgestelde archeologische zone op een heuvelrug ten zuiden van de Demervallei. In het verleden waren hoger gelegen heuvelruggen langs rivieren aantrekkelijke locaties om zich te vestigen. Daarom hebben deze gebieden dan ook specifiek een hoog potentieel op steentijdsites. Uit de bodemtypekaart blijkt echter dat het volledig terrein in een OB-typebodem ligt, wat betekent dat de bodem in het verleden reeds werd aangetast door menselijke ingrepen (of niet gekarteerd kon worden). Anderzijds is het gebied niet gekarteerd als een zone waar geen archeologie te verwachten valt (GGA), waardoor archeologie ter hoogte van het onderzoeksgebied niet uit te sluiten is.

Het onderzoeksgebied is gelegen op een hoger gelegen heuvelrug langs de Demervallei op een oorspronkelijk vochtige zandleembodem. Vanaf de steentijden zijn hoger gelegen delen langs rivieren aantrekkelijke locaties om zich te vestigen. Er kan dan ook gesteld worden dat er een matig tot hoog potentieel is voor het aantreffen van sporen uit de steentijden, temeer omdat er in de directe omgeving ook enkele vondsten uit het Mesolithicum gedaan zijn. Vanaf de Romeinse periode tot heden was er bewoning ter hoogte van en in de omgeving van het onderzoeksgebied. Hiervan getuigen enkele vondsten, bouwwerken en historische bronnen. De vraag is in welke mate de eventuele archeologische resten bewaard zijn gebleven:

- a) Het onderzoeksgebied is gunstig gelegen op een heuvelrug ten zuiden langs de Demer, waardoor het gebied aantrekkelijk was voor jagers-verzamelaars vanaf het laat-Pleistoceen. Ook voor historische landbouwgemeenschappen was het een gunstige plaats om zich te vestigen vanwege de vruchtbare zandleembodem.
- b) De historische kaarten vanaf het begin van de 18de eeuw en de luchtfoto's vanaf 1971 tot heden tonen aan dat het terrein ter hoogte van het onderzoeksgebied sinds het begin van de 18de eeuw steeds onbebouwd is gebleven tot de eerste helft van de 19de eeuw. Vanaf 1971 is te zien dat de bewoning ter hoogte van het onderzoeksgebied sterk is uitgebreid en dat er op perceel 519W een gebouw staat. Het zuidelijk perceel 517T, waar de nieuwbouw komt is dan nog steeds een onbebouwd en dit is nog steeds zo tot op heden. Indien er zich op dit perceel archeologische waarden bevinden is de kans groot dat deze bewaard zijn gebleven. Indien er ploegsporen aanwezig zijn, bestaat de kans dat de potentiële archeologiewaarden verstoord zijn.
- c) Het aantal erfgoedwaarden, waaronder CAI-meldingen en bouwhistorisch erfgoed binnen een straal van 1 km van het onderzoeksterrein is vrij beperkt. Het gaat om een drietal vondsten uit het mesolithicum, enkele Romeinse losse vondsten, waaronder een beperkte concentratie bouwafval en een fragment van een amfoor. Uit de volle middeleeuwen werden paalsporen aangetroffen, maar de interessantste vondsten dateren uit de late middeleeuwen. Het gaat om de restanten van een mottekasteel en de stadsomwalling met stadspoorten rond de stad Hasselt. Daarnaast bevinden er zich in de directe omgeving ook 19de eeuwse bouwwerken met als meest vermeldenswaardig enkele neoclassicistische woningen bij het centrum van Hasselt, een parochiekerk en een boerderij in vakwerkbouw.

- d) De bodem ter hoogte van het onderzoeksgebied is echter gekarteerd als een OB-type bodem, wat er op duidt dat de archeologische bodemlagen reeds verstoord zijn door menselijke ingrepen.
- e) Dat de bodemlagen ter hoogte van perceel 517T, daar waar de bodemingreep wordt uitgevoerd, inderdaad vernietigd zijn kon bevestigd worden op basis van de resultaten van de controleboringen die er uitgevoerd werden. In de zuidelijke zone, daar waar de nieuwbouw gebouwd wordt bevindt de verstoring zich tussen 1m-MV en 1,40m-MV.
- f) De geplande ingrepen in de bodem voor de bouw van een jeugdhuis en bijhorende parking zullen over een totale oppervlakte van 1402 m² de bodem verstoren tot op maximum 1 m diepte.
- g) Plaatselijk wordt de bodem verstoord door toezicht-en infiltratieputten in functie van het rioleringsysteem tot op maximum 2,8 m diepte.

Er kan gesteld worden dat er op archeologisch vlak een matig tot hoge waarde aan het terrein kan toegeschreven worden, gezien de gunstige ligging voor bewoning sinds de steentijden op een heuvelrug, langs een rivier. Daarbij bleek uit de historische kaarten en luchtfoto's dat het perceel sinds het begin van de 18de eeuw steeds onbebouwd is gebleven en de mogelijke archeologische waarden er goed bewaard kunnen zijn. De percelen ter hoogte van het onderzoeksgebied zijn echter gekarteerd als reeds verstoord door menselijke ingrepen in de bodem (of het terrein kon ter hoogte van het onderzoeksgebied niet gekarteerd worden). Omdat op basis van het bureauonderzoek niet met zekerheid te zeggen was of er potentieel was op archeologische waarden in de bodem werden er controleboringen uitgevoerd, waaruit gebleken is dat de bodem ter hoogte van perceel 517T verstoord was tot 90 m TAW à 1,40m TAW. Op basis van bovenstaande argumenten wordt er **vrijgave** van het terrein geadviseerd.

4 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		15 november 2018
Toon Moeskops	Business Unit Manager		15 november 2018
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		15 november 2018